

תפילה (42)

החיוב להתפלל

מצות התפילה שונה במהותה משאר המצוות. אמנם יש לה ביטוי מעשי, אך שורש התפילה הוא בלב, כמו שדרשו על הפסוק (דברים י"א, י"ג): "ולעבדו בכל לבבכם", איזוהי עבודה שבלב, זו תפילה. על האדם להביא את עצמו למצב רוחני שבו הוא עומד לפני ה', בבחינת "בכל לבבך". הוא צריך להבין ולהרגיש, שכל מה שיש לו וגם כל מה שעדיין חסר לו, הכל תלוי בידי שמים. תלות מוחלטת זו בקב"ה, היא זו שמביאה את האדם למצב של עמידה לפני ה', של קירבת אלוקים בלתי אמצעי. התפילה, העומדת ברומו של עולם, מביאה את האדם למקום גבוה מאד מבחינה רוחנית. המושג "עבודה שבלב" כולל את כל סוגי התפילות, גם את אלו המתרכזות בבקשת צרכי האדם. גם כשאדם מבקש מבוראו על צרכי גופו, בריאותו ופרנסתו, תפילה זו מהווה שפת ביטוי של הלב המבקש את קירבת קונו. על האדם לעמוד שלוש פעמים ביום לפני ה', בתחושה של חוסר אונים מוחלט ובידיעה ברורה שהכל בא מידו של הבורא. באופן זה הוא יוכל להשיג ולחוות את התחושה של עמידה לפני ה', וגם יוכל לצייר בנפשו שהוא נושא ונותן עמו, וה' מקשיב ושומע לו, כאשר ישמע איש את רעהו. וזוהי אמנם תכליתה של התפילה.

המלקט

חשיבות התפילה

כל יהודי נדרש לקיים את כל מצוות התורה מתוך מלוא כוונת הלב, אולם בתפילה, דרישת הכוונה היא מרכזית יותר. המתפלל וליבו בל עמו, תפילתו לקויה. רבותינו הדגישו כי תפילה בלא כוונה, כגוף בלא נשמה, מכיון שעיקר מהות התפילה היא ה"עבודה שבלב", אם לב אין בה, מה יש בה? מכיון שמהות התפילה היא בקשת קירבת אלוקים, היא דורשת שהאדם יחוש תלות המוחלטת ללא שיוור בקב"ה. זוהי התפילה שעליה נאמר (תהלים ק"ב, א'): "תפילה לעני כי יעטוף, ולפני ה' ישפוך שיחו". כלות הנפש והכניעה שלובים ואחוזים זה בזה. כל עוד אין האדם נכנע לפני בוראו, דביקותו אליו אינה יכולה להיות מושלמת. בה במידה שתגבר הכניעה, תגדל עימה בקשת קירבת השכינה. כאשר האדם משיב אל נפשו, כי את כל אשר יבקש לא יוכל להשיג אלא מאת הבורא, הריהו מתעטף בתפילה ומביע בפיו את הכרתו שאין לו מעצמו מאומה.

התפילה היא היישום המעשי של האמונה. אדם המכיר בכך שהקב"ה לבדו עשה, עושה ויעשה את כל המעשים, מבין שאם הוא רוצה לבקש דבר מה, אין באפשרותו לסמוך על כוחו העצמי ועל עוצם ידו,

והכתובת היחידה לבקשותיו היא הקב"ה. בשעה שאדם פונה מעומק לבו בתפילה אמיתית לה', מובטח לו שה' מאזין לתפילתו ומתקרב אליו. קירבה זו מביאה לעזרה ולישועה ממרום, והמתפלל חש בלבו ורואה בעיניו שתפילתו אמנם התקבלה אצל ה' שוכן מרומים.

המלקט

תפילה דבקות בה'

תפילה עניינה דביקות בה'! היא מביאה לידי גילוי את שורש הנהגת השי"ת בעולמו ומוציאה מהכח לפועל את יסוד ושורש ההנהגה שכל כולו חסד אין סוף, לעורר רחמים ממקור חיים, אלא שישנן מדרגות שונות בכח תפילתם של בני אדם. משל למה הדבר דומה? המתכוון על מטוס כשהוא חונה על ע"ג הקרקע יעמוד נפעם לעומת גודלו, גובהו והיקפו, יש מקום למאות אנשים לשבת ברווח, ישנו גם מקום מיוחד למטענים ולמשא וכו', כל זה מלבד כנפיו המתפרסים בעוז לצדדין. אמנם, כל זה רק בעודו ע"ג קרקע, מה שאין כן כאשר יראה את המטוס טס בשמים, הרי הוא יראה כנקודה קטנה וקשה מאוד לקשר בין מה שרואים בעוד המטוס ע"ג קרקע למה שרואים כשהוא בשמי רום. העולה מכך, כי כאשר מסתכלים אנו ממרחק, יתכן שנראה טמונים עולמות שלמים אלא שמרוב ריחוקנו מנקודה זו אין אנו יכולים לעמוד על היקפה. כאשר רואים אנו מעיין הנובע טיפין טיפין עלינו לדעת שמקורו בשורשו במעבה האדמה. ישנו מקור עתיק במים, אשר רק אפס קצהו תראה וכולו לא תראה. הטיפות שאנו רואים הם סימן לתהום עצום של מים הנמצא בעמקי האדמה ומכוסה מעמנו. כך גם בענין התפילה: התפילה טומנת בחובה הרבה עמוק עצום ונורא, אלא שגילוי תלוי במרחק של המתפלל, ככל שיתקרב להידבק בו יתברך, יזכה לגלות יותר את שורש הנהגת השי"ת בעולמו.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "סידור התפילה"

המתפלל צריך שיכוון לבו לשמים

במשנה (ברכות ל:) נאמר: אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש, חסידים הראשונים היו שוהין שעת אחת ומתפללין, כדי שיכוונו לבם לאביהם שבשמים. כשאומרים שהמתפלל "צריך שיכוון לבו לשמים", אין הכוונה שכאומרים "ברוך אתה", צריך לחשוב על המילים שהוא אומר ולא להרהר בארוחת הצהרים. פשוט וברור כי גם חובה זו מוטלת עלינו, אך לא זהו חידושם של חכמינו ז"ל בהלכה זו. "לכוון" פרושו: כמו שמכוונים חץ לעבר המטרה, כך יש לכוון את הלב לכיוון הרצוי בתפילה, ורק אחר כך להתפלל. נאמרה

הלכה: עניית אמן על ברכה ששומע בדרך הטלפון
השומע ברכה דרך הטלפון רשאי לענות אמן אך אינו חייב היות ולא נמצא יחד עם המברך. ויש הסוברים שאסור לענות אמן, ולכן עדיף שלא לענות. אך העונה יש לו בהחלט על מה שיסמוך ועושה כהוגן. והוא הדין לענין קדיש ו"ג מידות. אך לא יוצאים ידי חובה בברכה ששומעים דרך הטלפון, היות ואין זה קולו של המברך אלא קול הנקלט באמצעות הטלפון.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: בוטח בעשרו, הוא יפול; וכעלה, צדיקים יפרכו.
משלי

חקירה: בתי ערי חומה
שלושה צדדים: המכירה לתמיד והגאולה מחזירה את המקח מהלוקח למוכר (קנין חדש), מתחילה המכירה רק אם לא יפדה (תנאי), או שהפדייה מבטלת את המכירה (הפקעה למפרע) (המידות לחקר ההלכה ב-לו חקר בין שני הצדדים קנין חדש לתנאי, והמנחת חינוך שמא-א, חקר בין קניין חדש לבין הפקעה למפרע).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ישיבה ועמידה
רב אחד עזב את כסא הרבנות והלך ונעשה מלמד דרדקי. כששאלוהו מקורביו לפשר מעשהו, הסביר ואמר: לימדונו חז"ל: כל ישיבה שאין בה סמיכה, עמידה טובה הימנה. והנה הרבנות, כידוע, נקראת ישיבה, כדרך שאומרים: יושב על כסא הרבנות. ואילו מלאכת המלמד נקראת, עמידה כדרך שאומרים: עשה לו מעמד. הוה אומר: כל ישיבה, היינו רבנות, שאין בה סמיכה, היינו שאינה מפרנסת את בעליה ואין לסמוך עליה, עמידה טובה הימנה.

ספר "חד וחלק חלק ג" (דף קמ)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בתלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן יואל, ויקטוריה שושנה בת ג'יסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת ששמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה: נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, אליס פורטונה מזל טוב בת אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
כלל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

כאן אפוא, הלכה אחרת לגמרי: לפני שאדם מתחיל להתפלל עליו לעמוד לכוון את לבו לפעולה שהוא עומד לפני עשיתה לחסידים הראשונים לגודל דרגת תפילתם נדרשה שעה שלמה לקיום הלכה זו, ובמה שנוגע אלינו, ראה כל אחד לעצמו כמה זמן לוקח לו הענין. וכך יעמוד ויחשוב לעצמו: הנה עומד אני כעת להתפלל, ודאי אזכר עתה בכל הצרות שלי, ובכל הענינים העומדים על הפרק. מבטל אני, אפוא, את הכל. אין שום דבר שקיים כעת בעולם מלבד הקב"ה, עד שיחוש שהשיג בטול כלשהו לכל מה שקורה בעולם, ורק אז הוא יכול להתחיל להתפלל. לשם כך, בעצם, נתן לנו סדור התפילה, כי לנו לבד קשה מאוד לכוון את המחשבה. איננו מסוגלים להחזיק את המחשבה שלנו אפילו שניה אחת. זו אינה גוזמא בעלמא! ומטעם זה גם בסדר התפילה מופיעים קודם פסוקי דזמרה שהם ההכנה לעמוד לפני המלך.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "פני רבי שמשון"

כשכלו כל הסכויים, התפילה שלמה יותר
אמרו חז"ל (ברכות י): אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים. בפשוטו הבאור בזה, שאף שכבר התפלל קודם ולא נענה, לא יתיאש מלהתפלל במצב זה, ועדיין יתכן שיענה לו הקב"ה כעת. אך המשגיח רבי ירוחם זצ"ל: אף שכבר התפלל קודם ולא נענה לא יתיאש מן הרחמים מפני שכעת שכבר הגיע למצב שחרב חדה מונחת על צוארו, והוא מכיר בזה שאין לו שום מנוס ופתח הצלה בדרך הטבע, תפילתו היא תפלה אחרת לגמרי, ותפילה כזאת יש לה סיבה יותר גדולה שתיענה. כל התפילות שהתפלל עד היום לא היו תפילות שלמות, כי עדיין לא היה במצב שהרגיש שאין שום כח שיכול לסייעו, אבל משהונחה החרב על צוארו, והוא מרגיש שאפסה כל תקוה, או אז תפילתו תפילה שלמה, והיא יכולה להתקבל.

ספר "אוחילה ל-אל"

ביד ה' להפוך ברגע את הכל
ה"חזון איש" זצ"ל אומר, שכאשר האדם נתקל במקרה, אשר לפי נוהג העולם צפויה ממנו סכנה, מדרכי הטבע הוא לפחד. אדם חלש באמונה עשוי לשכוח שאין המקרה אדון לנו, ואין דבר המונע מה' להושיע אותו במצב שנראה הכי גרוע. אולם אדם הבוטח בה' גם בשעה קשה, מתדיר בלבו את האמת כי אין לפניו שום פגע רע מיד המקרה, אלא הכל מאיתו יתברך שמו, בין לטוב ובין למוטב. עצם האמונה והבטחון בבורא העולם שעושה הכל לטובה, מפיגים את הפחד והחששות. על ידי כן מחזיק האדם את עצמו באמונה ובצפיה לישועה, מתוך ידיעה שאין לפניו נטיה לרעה יותר מנטיה לטובה, שהרי ביד ה' להפוך ברגע את כל הנסיבות והכל ישתנה לטובה.

ספר "אוחילה ל-אל"